

POKROK ZÁPADA

ZALOŽEN ROKU 1871. -- ROČNÍK VI. ČÍSLO 72.

OMAHA, NEB., V ÚTERÝ 24. KVĚTNA 1898.

Dvojtýdenník: ROČNÍK VI. ČÍSLO 72.

Očekávaná bitva doposud nesvedena.

Španělské loďstvo hraje si na schovávanou.

Pohyby jejich i našich lodí zachovávají se v přísné tajnosti.

Pomoc Deweymu na cestě a další posily se chystají

Na Kubě doposud ničeho nebylo podniknuto.

Maličko a užíte mně, a opět maličko, a neuzít mně.

Španělské loďstvo pod velením admirála Cervery si hraje, jak se zdá, na schovávanou. Zpráva, kteráž došla z Madridu v noci na pátek, že španělské loďstvo zakotvilo v přístavu Santiagském, ve východní části Kuby, byla asi pravdivou, však od té doby se opět halí vše v neproniknutelnou tmou a dnes se neví, zda-li posud loďstvo toto v onom zálivu mešká, aneb zda-li již opět z něho vyplulo a kam. Jen pouhé pověsti a domněnky se pronášejí, aniž by co určitého bylo známo.

Nejinak jest tomu v ohledu našeho loďstva. Také o něm neví se, v kterých místech a za jakým účelem se nalezá. Dřívější domněnky, že by loďstvo, jemuž velí Sampson, bylo mezi loďstvem španělským a oněmi našimi loděmi, jež z jižních vod do atlantického oceánu plují, nezdají se být potvrzovány skutečností a panuje pověst, že koncem týdne všechno loďstvo naše, jak pod Sampsonem, tak pod Schleyem, přistálo v Key West, aby tu své zásoby uhlí znovu doplnilo. Jestli toto jest skutečností, aneb pouhou zprávou k mystifikování španělských špehou, to jest těžko určit.

Během pátku došly zprávy z Madridu potvrzující, že skutečně Cervera poslal ze Santiago de Cuba depeši, že beze vši nehody zakotvil v přístavu onom se svým loďstvem. A dále že prý sděluje, že po celou svou cestu neviděl lodě americké, až prý přiblížil se k zálivu santiagskému a tu prý americké lodě, přistav svírající, spěšně odjely. Přistání lodí španělských u Santiaga působilo prý velikou radost a nadšení obyvatelů. Ještě u večer toho samého dne oznamováno bylo z Madridu, že loďstvo přistav znovu opustilo.

Zprávy tyto způsobily ovšem veliké zklamání v širším obecněstvu, kteréž netrpělivě očekává srážku mezi obojím loďstvem, k čemu se nadějí, že výsledek bude tak vítězným pro stranu naši, jako byl v zálivu manillském. Aby tomuto přání lidu přišli vstříc, přináší každodenně sensační denní listy, jímž nejde o pravdu, nýbrž jen o odbyt většího nákladu, pověsti o velké bitvě námořní. Tak ku př. nedělní časopisy měly pověst z Cape Haytian, z ostrova Hayti, že došlo k velké bitvě námořní nedaleko Mole St. Nicholas, v kteréž dvanáct španělských lodí bylo potopeno a dvě z našich plavby neschopnými učiněny. Zpráva tato ovšem osvědčila se úplně smyšlenou. Pondělní časopisy zase měly depeši z Port Au Prince, též na Hayti, že byla slyšena v Port de Paix a Gonaives silná dělostřelba, kteráž trvala po půl

hodiny. Ovšem i o pravdivosti této zprávy lze pochybovat.

Že naše loďstvo posud se nestřetlo se španělským, to vysvětluje se tím, že lodě španělské neustále křižují, aniž by bylo známo, jaký jest jejich cíl a účel. Loďstvo španělské jest o něco rychlejší loďstva našeho. Z té příčiny, aby mu nebyly na překážku a je nezdržovaly, posílány byly volnější lodě španělské z Kapverd nazpět do Španělska, když ostatní, větší a rychlejší lodě, k pobřeží americkému vypluly. My sice máme v loďstvu našem jednotlivé lodě rychlejší než jsou španělské, však když mělo by dojít k bitvě, nemůže se ovšem žádná jednotlivá loď naše měřit s celým loďstvem španělským a proto musí všechny plouti pohromadě a být na srážku připraveny. Za těch okolností jest ovšem nemožné dosáhnouti loďstva španělského a tu k bitvě je přimět, jestliže účelem téhož jest nám se pouze jen vyhábiti. To arci věčně trvati nemůže a jest proto jen otázkou krátkého času, kdy ku srážce dojde.

Jest velice pravdě podobným, že úmyslem vlády naší jest, donutiti loďstvo španělské na této straně se nalezající, k boji a když to se stane, bude to nepochybně boj tuhý a rozhodný. Zvítězí-li loďstvo naše, jak všim právem očekávati lze, může to býti koncem války, neboť by pak dojísta obnoveno bylo vyjednávání, kteréž se dělo po porážce Španělů u Manilly a tentokrát byla by veškerá příčina očekávati, že by skončení války v zápleť mělo. Naproti tomu, kdyby snad loďstvo naše mělo dojíti porážky neočekávané, musilo by to ovšem vésti k valnému prodloužení zápasu. Z té příčiny dlužno jen schvalovati, že se správa válečná neukvapuje a jedná opatrně, tak aby až k srážce dojde, vítězství bylo pojištěným.

Z Kingston, na ostrově Jamaica, se sděluje, že tam došly zprávy přímo ze Santiago, že prý tou dobou, kdy loďstvo španělské se blížilo, čtyři americké křižáky střílely na opevnění a před Španěly na rychlo uprchly. Když prý admirál Cervera uvnitř zálivu přistál, seznal prý, že kdyby se mělo loďstvo americké vrátiti, mohlo by jej uvnitř uzavřít, jelikož ústí zálivu jest tak úzké, že dovoluje pouze jedné lodi proplouti, a tak by mohl býti v zálivu uzavřen. Proto prý rychle zásobil lodě uhlím a z přístavu pryč odplul. Ze St. Pierre, na ostrově Martinique se opět sděluje, že očekává se návrat loďstva španělského na ostrov ten, do přístavu Port de France, aby se tu znovu uhlím zásobilo. Anglickému parníku Twickenham nebylo dovoleno v

témž přístavu zásobiti španělského ničitele torpédových lodic, Terror, kterýž tam již déle jednoho týdnu mešká, uhlím a musí prý zásobování téhož nepochybně díti se na širém moři.

Z Key West došla v minulý pátek novinářská zpráva písemná ze dne 19. května, jelikož telegrafické zprávy o pohybech loďstva našeho zasílati se nesmí. Dle zprávy té přistála tam ve středu ráno letací škadrona Schleyova a s ní i výpomocný křižák St. Paul. Odpoledne téhož dne prý objevilo se tam též loďstvo Sampsonovo a všechny lodě zásobovány různými potřebami. Dlouho asi tu neztály, neboť, dle zpráv nedělních, byly tam již jen dvě malé dělové lodice. Jestli že se obě loďstva spojily, aneb odjely opět na dvě škadrony rozděleny, o tom nic bližšího se nedsděljuje.

Ostatní loďstvo španělské, jež shromážděno již po delší dobu ve španělském přístavu Cadizu a o kterém již po dva týdny se hlásalo, že vyjede na pomoc Manille, posud tak neučinilo, nýbrž nalezá se dosud v Cadizu.

Posily na Manilu.

Křižák Charleston, kterýž před týdnem vyjetí měl se zásobami, hlavní stříleliva pro admirála Deweyho, vypraven byl konečně teprve min. nedělní ráno. Ještě snad nikdy žádná loď tam nebylo připraveno takové rozložení jako této. Kde jaká parní přístava na lodích v přístavišti, loučila se hvízdem, v kterýž mísil se hláhol a provolávání slávy z tisíců hrdel občanů v přístavišti shromážděných. Když připlula loď naproti Presidiu, kdež nalezá se shromážděno přes 6000 dobrovolníků a vojska připravujícího se na Filipíny, pozdravována byla loď tam plující způsobem nadšeným.

V Presidiu a v táboře Fort Richmond, nalezající se v místech kde dřívě odbývaly se dostihy, shromážděno jest kol 11,000 vojska řadového a dobrovolníků, očekávající, že brzy na Manilu vypraveni budou.

Posádka a další zásoby pro Manilu počnou se vypravovati tento týden. Včera počalo mužstvo, jež odjede s parníkem Pekin, stěhovati se na loď, za velkého nadšení obyvatelstva. Ubíralo se městem od Presidia ku přístavišti a cestou bylo nesmírnými davy provázeno jasotem. Byl to pluk Californský, který na parník se ubíral a pozůstává z 1,086 mužů a důstojníků. Dnes má naložen býti na jiný velký parník, Sydney, druhý pluk Oregonský, prapor 14. pluku řadového vojska a četa těžkého dělostřelce. Pak po naložení zásob vyplují obě lodě v přístavišti. Velitel výpravy na Filipíny, gen. Merritt, vyjel v sobotu z Washingtonu a dorazí ve čtvrtek do San Franciska. Další tři lodě k dopravě vojska do Manilly se chystají.

Vzhledem k obsazení Filipin sestavuje odbor pokladní sazbu, dle které clo bude ukládáno na Filipínách co 'válečná kontribuce.' Sazba bude prý podobná dosavadní španělské, kteráž Španělsku loni vynesla \$9,000,000. Vláda naše chystá se k převzetí kontroly nad příjmy, jakmile se zmocní hlavních přístavů a hodlá správu tu podržeti, pokud by o osudu Filipin rozhodnuto nebylo. V pondělí vydal sekretář pokladny vyhlášku celním úředníkům, upozorňuje je, že přístav manillský jest llokádován naším loďstvem pod vedením admirála Deweyho a proto že nemají vystavovati se listiny lodím do přístavu toho. Zároveň dává se majitelům lodí výstraha, že vypravující lodě do španělských přístavů jež blokádovány nejsou, vystavují se nebezpečí, že blokádovány budou, než cile dojdou.

Kde je Oregon?

Jednatel Lloydu v Peru v Brazílii sděloval v pondělí, že tři válečné lodě americké přibýly tam toho rána z Rio Janeiro. To by se mohlo vztahovati pouze na americké lodě Oregon, Marrietta a Buffalo, o nichž se sdělovalo dne 9. května, že přistály v Bahia. Vzdálenost obou míst od sebe je 1600 mil a jestli zpráva ta je pravdivá tedy měly po minulých 14 dnů plavbu velmi volnou, jen něco přes 100 mil denně.

Z ostrova Kuby.

Proti Španělům na Kubě se posud nic nepodniká. Patrně odkládá se vše až jak se věci na moři dále vyvinou. Malý parník Tecumseh dopravil min. čtvrtek 4 kubské kurýry na břeh kubský a sice plukovníka Baldoniro Ecota, jehož provázal Estaban del Gado, a majora Alfredo Sima, jehož provázal Olympia Traviese. Vysazení na břeh nestalo se bez odporu se strany Španělů, však zdařilo se konečně přece.

Dle posledních zpráv nalezá se v Tampa, Florida 21 lodí, připravených k dopravě mužstva zde shromážděného na Kubu.

NOVÉ ZPRÁVY DOMÁCÍ.

POLITICKÉ.

Z kongresu.

V senátu skončeno v pátek první čtení předlohy o dani válečné a značně dodatku, výborem finančních doporučených, bylo přijato, — ty však nehlavnější, týčící se ražby stříbra a vydání zeleňáků, ponechány k projednání pozdějšímu. V pondělí stráveno plných pět hodin debatováním o dani válečné a nejvíce času věnováno článku, jímž daň bankám a na vklady bankovní ukládána býti má.

KRONIKA UDALOSTÍ.

Osudná srážka

udála se v sobotu po poledni na trati dráhy Vandalia mezi Formosa a Canteen, Ill., a čtyři muži byli při tom na místě usmrceni a 20 jich těžce raněno; mezi raněnými nalézá se Jan Klíčka. — Srážka udála se v hlubokém průřezu a sice srazil se vlak konstruktérní, jímž dělníci k opravě deštěm rozervané tratě vezeni, se zvláštním vlakem, v němž úředníci dráhy na cestě inspekční se nalézali.

Zvěď zatčen.

Z New Yorku oznámeno v sobotu zatčení španělského zvěda, kterýž zároveň sběhem od dělostřelceva našeho jest. Muž ten byl již po kolik dnů pilně sledován a když dosti důkazů proti němu bylo, zatčen v sobotu na Broadway následovalo. Při dopravě na Governors Island hodil vězeň do vody balíček listin, jež však zároveň vyloveny a proti němu důkazem nejzávažnějším budou. Nalézaly se v balíčku totiž plány přístavu a opevnění new-yorských, jakož i zpráva, pro španělského konsula v Montrealu, Kanadě, určená. — Jmeno vězně se neudává.

Kanál nicaraguanský.

dle náhledu odborníků, měl by v přítomné válce pro Spojené Státy cenu neocenitelnou. Lyman E. Cooley, kterýž minulé zimy dva měsíce vyměšováním kanálu onoho v Nicaragua strávil, vyjádřil se o významu kanálu onoho pro Spojené Státy následovně: "New York jest od San Franciska, bez kanálu onoho, pro loďstvo naše 14,000 mil vzdálen, jelo-li by se průlivem Magelhaensovým aneb 15,600 mil, jelo-li by se kolem mysu Hornu. Kanálem nicaraguanským zkrácena byla by cesta prvnější 08,267 a poslednější 10,753 mil. Loď válečná, plující rychlostí 10 uzlů v hodině, neboli 240 mil denně, ušetřila by v prvním případě 40 a v druhém 34 dnů, či jinými slovy: Je-li "Oregon" nyní v Barbadoes, potřeboval k tomu ze San Franciska celkem 62 dny, kdežto kanálem nicaraguanským bývala by cesta ona o 40 dnů zkrácena, neboť cesta ze San Franciska do New Yorku dala by se kanálem tím snadno lodí pomalou v 18 dnech vykonati. A v tom právě spočívala by nesmírná cena kanálu, neboť záležiti může vše na tom, aby loď na místo určené v čase nejkratším se dostaly. Válkou španělskou a dlouhou plavbou válečného parníku "Oregon" bude všeobecná pozornost k zamýšlenému kanálu nicaraguanskému opětně připoutána a až jednou kanál ten zřízen bude, tu v ohledu strategickém i obchodním značiti to bude, že vlajka naše vlátí bude ve všech přístavech světa a Spojené Státy stanou se tou největší námořní mocí dvacátého století.

Banka oloupena.

V Badger, Ia., vyloupena byla v pátek v noci pokladna tamní banky a \$650 na hotovosti z ní ukradeno. Vzdor tomu, že výbuchem, jímž pokladna úplně roztržena, celé téměř městečko probuzeno bylo, podařilo se přec lupičům na dresině do Fort Dodge uprchnouti, kdež stopa jejich ztracena byla.

Výbuch

tří tisíc liber prachu udál se v sobotu v závodu "Economical Smokeless Powder Co.", as 4 míle od Hammond, Ind., se nalézající, při čemž jeden dělník usmrcen a tři těžce raněni. V závodu pracováno teprve tři dny a právě pracováno na vyplňování objednávký vládní na 35,000,000 patron.

Daň válečná.

Finanční výbor senátní dohodnul se v sobotu na dalších změnách, jež v předloze o dani válečné odporučiti zamýšlí a nehlavnější z nich jsou následovny: Daň na doutníky, vázící méně než 3 lb. tisíc, zvýšena ze \$3.50 na \$3.60. — Na život pojišťující spolky vzájemné a bratrské platiti budou z pojistění členů svých daň poloviční. — Jednatelé pojišťující společnosti podléheli budou dani \$12 ročně.

Zátapa.

Z Quincy, Ill., oznámeno v neděli, že následkem prasknutí ochranných hrází u Crow bylo řekou Mississippi více jak 15,000 akrů farmerských pozemků zaplaveno a že místy voda až 3 stopy vysokou stojí. Mezi zaplavenými pozemky nalézalo se na 6000 akrů pšenice, jež úplně bude zničena. Na straně Missourské způsobeny rozvodněnými potoky značné škody nejen na farmách, ale i strháním mostů a prorváním cest.